

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-4-28 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 04-43/524-127
Karar Tarihi : 24.6.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A.Ersan GÖKMEN, R.Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Sezin ELÇİN

C. ŞİKAYET EDEN : Demirci Terziler Odası Başkanlığı
Birlik Caddesi, Belediye Pasajı No:45,
Demirci-Manisa

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Ebru Fotoğrafçılık Reklamcılık Basım ve Üretim
Ticaret Pazarlama Ltd. Şti.
Lise Caddesi, Hacıoğlu İşhanı No:73,
Kütahya

E. DOSYA KONUSU : Ebru Fotoğrafçılık Reklamcılık Basım ve Üretim Ticaret Pazarlama Ltd. Şti. (Ebru Fotoğrafçılık)'nin, 2000 yılı sonundan itibaren Demirci'de faaliyet gösteren Star Color unvanlı şubesi kanalıyla, maliyetlerinin altına fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Manisa Valiliği Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü tarafından intikal ettirilen Demirci Terziler Odası Başkanlığı'nın başvuru yazısında; Ebru Fotoğrafçılığın 2000 yılı sonundan itibaren Star Color unvanlı şubesi kanalıyla çok düşük fiyatlarla satış yaptığı iddiasını içeren Oda üyeleri (.....) ile (.....)'nin şikayet dilekçeleri üzerine konunun incelendiği belirtilmekte, anılan şirket tarafından uygulanan fiyatların maliyetlerin altında olması nedeniyle diğer oda üyelerinin faaliyetlerinin zorlaştırıldığı ileri sürülerek, bu durumun 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmesi talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 19.2.2004 tarih, 798 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 11.3.2004 tarih, 2004-4-28/BN-04-MH sayılı Bilgi Notu, 18.3.2004 tarih, 04-20 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlaline ilişkin soruşturma açılmasına

04-43/524-127

gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 04-20/204-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 21.6.2004 tarih 2004-4-28/ÖA-04-MH sayılı Önaraştırma Raporu 21.6.2004 tarih, REK.0.08.00.00/135 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ

İlgili raporda, Ebru Fotoğrafçılık Demirci şubesinin fiyat konusundaki uygulamalarının, "Demirci İlçesi fotoğrafçılık hizmetleri pazarında" 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmediği, bu nedenle ilgili teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Şikayet konusunun Manisa İli Demirci İlçesi'ndeki fotoğrafçılık hizmetlerini kapsamı nedeniyle ilgili ürün pazarı "fotoğrafçılık hizmetleri" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Manisa İli Demirci İlçesi'ndeki tüketicilerin başka bir merkezden fotoğrafçılık hizmeti alabilmeleri, belirli miktarda yol masrafı ödenmesini gerektirmekte ve zaman kaybına yol açmaktadır. Bu nedenle inceleme konusu bakımından coğrafi pazar, "Demirci İlçesi" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Deliller

Yapılan yerinde incelemelerde şikayette bulunan (.....) ile, ayrıca Demirci'de fotoğrafçılık yapan (.....), (.....) ve (.....) ile görüşülmüştür.

(.....), yapılan görüşmede aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

"1997-2000 yılları arasında dijital vesikalık ve amatör baskı işini Ebru Color'a yaptırıyordum. 2000 yılında amatör baskı makinesi kiraladım, Ebru Color ile çalışmayı bıraktım.Ebru ve Star Color'un sahipleri aynı kişilerdir. 2000 yılında Star Color bizi maliyetin altında satış yaparak pazar dışına itmeye çalıştı. Başvuru dilekçemizde belirttiğimiz gibi Uşak'taki fiyatları, Demirci'de uyguladığı fiyatın çok üstündedir. Star Color bizi kapanma noktasına getirerek daha sonra fiyatlarını Uşak'taki düzeye çekecektir. Star Color'un sahibi Halil Karaman 2000

yılından beri tüm baskı işlerini ona yaptırırsak kendisi de Demirci'de uyguladığı fiyatları yükselteceğini bana ifade etti. Şu an Star Color dışındaki 4 fotoğrafçının işi kapanma noktasına gelmiştir. Demirci İlçesinde Eğitim Fakültesi ve Meslek Yüksek Okulu'ndan dolayı toplam 7000 civarında öğrenci bulunmaktadır. 2004 yılına kadar biz 4 fotoğrafçı (Ali Adnan DAYI, Ali ERDEM, Ali ÖZKAHRAMAN, İbrahim DAYI,) yaklaşık 8 adet vesikalık için 3 milyon TL fiyat uygularken, Star Color 2000 yılında 600 bin TL ile başladığı 8 adet vesikalık işinde, şu an 1 milyon TL uygulamaktadır. Amatör baskı da aynı düşük fiyatlarla çalışmaktadır. Vesikalık fotoğraf çekimi Demirci'deki fotoğrafçıların ana gelir kaynağıdır. Gelirimizin yaklaşık %80'i vesikalık çekim işindedir. Demirci'deki öğrencilerin civar il ve ilçelerde fotoğraf çekirme maliyeti yol ve zaman maliyetinden dolayı güçtür. Örneğin Uşak, Manisa merkez ve Simav için yol gideri en az 10 milyon TL'dir. Kaldı ki Manisa Merkez'de fiyatlar bizden yüksektir.”

Yapılan görüşmede; Foto Kent sahibi İbrahim DAYI konu hakkında şikayetçi olmadığını belirtmiş, (.....) ise; Ebru Fotoğrafçılığın Demirci'de maliyetinin altında satış yaptığı konusundaki iddialara katılmadığına dair görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Biz baskı işini Demirci'deki Star Color'ın sahibi'nin Uşak'taki Ebru Dijital Limited'e yaptırıyoruz. Vesikalıkta baskı işini bize 1 milyon TL'ye yaptırıyor. Amatörün baskı işini bize kendisinin müşteriye Demirci'de uyguladığı fiyat olan 6.800.000 TL'ye yapıyor. Dolayısıyla onun müşteriye uyguladığı fiyat bizim maliyetimiz olmakta rekabet edememekteyiz. Ancak, Star Color'ın Demirci'de maliyetinin altında satış yaptığını düşünüyoruz. Bir milyona sattığı vesikalığın baskısını 700-800 bin TL'ye mal ediyor olabilir, amatör de baskı maliyetinin 4 milyon TL olduğunu düşünüyoruz.”

Ebru Fotoğrafçılık şirket müdürü ve ortağı Zeki KARAMAN ise, yapılan görüşmede aşağıdaki hususları beyan etmiştir:

“Şirket Merkezimiz Kütahya'da olup, 7 adet şubemiz bulunmaktadır. Demirci İlçesinde fotoğraf çekimi, malzeme satışı yapmakta olup, baskı işlemini Uşak Şubemiz yapmaktadır. Size sunduğum maliyet hesabından anlaşılacağı üzere satış fiyatlarımız maliyetimizin üzerindedir. Fiyatımızın Demirci'de diğer şubelerimize göre ucuz olmasının nedeni, Rakibimiz olan Erfo firmasının baskı makinası olması nedeniyle, saatlik olarak vesikalık ve amatör fotoğraf verebilmesi, bizim ise baskı merkezimizin Uşak'ta olması nedeniyle bir gün sonra verebilmemizdir. Şubelerimizde farklı fiyat uygulamamız bunun gibi rakip firma durumlarına ve maliyetlere göre değişebilmektedir. Demirci'deki fotoğrafçıları pazar dışına itme yönünde özel bir çabamız ve amacımız yoktur, ucuz fiyat politikamız tamamen rekabet şartlarının gereğidir. Bizim Demirci'de uyguladığımız fiyatın daha altında fiyat uygulayan Türkiye'nin birçok İli'nde fotoğrafçılar mevcuttur. Yalnızca Uşak Şubemizdeki baskı merkezimiz, yaklaşık 200 fotoğraf stüdyosunun baskı işlemini yapmaktadır. Dolayısıyla bu durum doğrudan maliyetlerimizi (işçi, kira ortalama maliyetinde azalma; mal alımında

04-43/524-127

iskonto avantajı) düşürmektedir. Demirci İlçesi'nde uyguladığımız 2003 yılı için 8 adet vesikalık müşteri için fiyatımız 2.500.000 ve 1.250.000 (2., 6 ay) TL, 36 adet amatör 5.570.000 TL'dir. 2004 yılında 8 adet rötuşsuz vesikalık fiyatımız 1.000.000 TL'dir. 36 adet amatör fiyatımız 6.790.000 TL'dir. 2004 yılı için Demirci'de bize baskı işini yaptıran 2 fotoğraf stüdyosu için, 8 adet vesikalık rötuşlu fiyatımız 1.600.000 TL, 36 adet amatör fiyatımız 5.750.000'dir."

Ayrıca Ebru Fotoğrafçılıkta yapılan yerinde incelemede vesikalık fotoğraf ve amatör baskı için maliyet hesabı hazırlanması istenmiştir. Hazırlanan maliyet çizelgesine göre; "[Ham Kart¹ + %40 masraflar (banyo, elektrik, işçilik)]*36 + film banyo + hediye albüm + hediye film" şeklinde yapılan hesaplama sonucunda 36 adet amatör baskı maliyeti (.....) TL'dir. Buna karşılık Ebru Fotoğrafçılığın Demirci'de uyguladığı 36 adet amatör satış fiyatı ise; 6.790.000 TL'dir.

Aynı çizelgeye göre; 8 adet vesikalık fotoğraf maliyeti (.....) TL, Demirci'de uygulanan 8 adet vesikalık fotoğraf satış fiyatı ise 1.000.000 TL'dir.

Aşağıda Ebru Fotoğrafçılığın Demirci İlçesi'nin yanı sıra diğer şubelerinde uyguladığı 2004 yılı müşteri satış fiyatlarına yer verilmiştir:

Tablo 1. Ebru Fotoğrafçılık Şubelerinin 2004 yılı Fiyatları

Şube	Rötuşsuz Vesikalık Fotoğraf (8 Adet/TL)	Rötuşlu Vesikalık Fotoğraf (8 Adet/TL)	Amatör Baskı (36 Adet/TL)
Kütahya	3.000.000	4.000.000	9.500.000
Uşak	-	6.000.000	11.500.000
Çivril	-	3.500.000	8.300.000
Demirci	1.000.000	-	6.790.000

Demirci İlçesi'nde faaliyet gösteren fotoğrafçıların pazar payları ise, Tablo 2.'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Demirci İlçesi Fotoğrafçılık Hizmetleri Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin Pazar Payları

Fotoğrafçı	2003 Yılı Cirosu	Pazar Payı (%)
Ebru Fotoğrafçılık (Demirci)	(.....)	(...)
Ali Adnan DAYI	(.....)	(...)
Ali ÖZKAHRAMAN	(.....)	(...)
Ali ERDEM	(.....)	(...)
İbrahim DAYI	(.....)	(...)
Toplam	(.....)	(...)

¹ Kodak fotoğraf kartı alım fiyatı, promosyon film alım fiyatı, alım faturaları ile doğrulanmıştır.

J. GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

Şikayet edilen Ebru Fotoğrafçılık, 1.2 sayılı bölümde yer verilen Tablo 2.'den görülebileceği üzere, Demirci'de %(...) oranında pazar payına sahiptir. Ancak bir teşebbüsün ilgili pazarda hakim durumda kabul edilebilmesi için bu teşebbüsün pazar payının yanı sıra ilgili pazarın ve ilgili ürünün yapısı, mevcut ve potansiyel rakiplerin konumu, pazara giriş engellerinin varlığı ve niteliği gibi pek çok ölçütün de dikkate alınması gerekmektedir. Fotoğrafçılık hizmetleri pazarına girişte herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır. Ayrıca, halihazırda Demirci İlçesi'nde Ebru Fotoğrafçılığın dışında 4 teşebbüs daha faaliyet göstermektedir. Bu durumda, Ebru Fotoğrafçılığın Demirci şubesi vasıtasıyla gerçekleştirdiği faaliyetlerinden dolayı tek başına "rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek, fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücünü" bulundurması zorlaşmaktadır.

Her ne kadar ilgili teşebbüsün Demirci İlçesi'nde tek başına hakim durumda olduğunu tespit etmek güç olsa da, şikayet konusunun yıkıcı fiyat olması nedeniyle maliyet analizi yapılmıştır. Rekabet hukukunda yıkıcı fiyat uygulamasının tespitinde "satış fiyatının maliyetin altında gerçekleşip gerçekleşmediği" önemli bir kriterdir. Yapılan incelemede belirlenen Ebru Fotoğrafçılık Demirci şubesinin satış fiyatları ve maliyetleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 3. Maliyet ve Satış Fiyatları

Ürün	Maliyeti (TL)	Satış Fiyatı (TL)
8 adet vesikalık fotoğraf rötuşsuz	(.....)	1.000.000
36 adet amatör baskı	(.....)	6.790.000

Tablodan da görüldüğü gibi, Ebru Fotoğrafçılık Demirci şubesinin satış fiyatları maliyetin oldukça üzerindedir. Ayrıca Ebru Fotoğrafçılık sahip olduğu gelişmiş baskı makineleri ile, kendi fotoğraf çekimlerinin baskısı dışında, ilgili pazarda faaliyet gösteren yaklaşık ikiyüz fotoğraf stüdyosunun baskı işini de yapmaktadır. Bu durum Ebru Fotoğrafçılığın birim maliyetlerini düşürmektedir. Kaldı ki; Demirci İlçesi'nde fotoğrafçılık işi yapan ve ifadesine başvurulmuş Ali ÖZKAHRAMAN da Ebru Fotoğrafçılık tarafından Demirci'de uygulanan fiyatların, bu teşebbüsün maliyetlerinin üzerinde olduğunu belirtmiştir. Yukarıda yer verilen tespitler ve değerlendirmeler çerçevesinde Ebru Fotoğrafçılığın Demirci İlçesi'nde yıkıcı fiyat uygulamadığı kanaatine varılmıştır.

K. SONUÇ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre; Merkezi Kütahya'da bulunan Ebru Fotoğrafçılık Reklamcılık Basım ve Üretim Ticaret Pazarlama Ltd. Şti.'nin Demirci Şubesi'nin fiyat konusundaki uygulamalarının, Demirci İlçesi fotoğrafçılık hizmetleri pazarında 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmediğine, dolayısıyla anılan

04-43/524-127

teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.